DUÂNIN FAZÎLETİ

[Türkçe]

فضل الدعاء

[باللغة التركية]

Muhammed Şahin

محمد بن مسلم شاهين

Tetkik eden : Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

Hamd, Allah'adır. Salât ve selâm da, Allah'ın elçisi Muhammed'e, âile halkına ve ashâbına olsun.

Duâ ve fazîleti hakkında özet olarak yazılan bu kitapçığı faydalı kılmasını ve amel defterlerimizin sevap hânesine yazmasını Allah Teâlâ'dan dilerim. Şüphesiz ki O, duâları hakkıyla işiten ve kabul edendir.

Allah Teâlâ'nın salât ve selâmı, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, âile halkına ve ashâbına olsun.

DUÂNIN FAZÎLETİ:

Allah Teâlâ, duânın fazîleti hakkında şöyle buyurmaktadır:

7 6 5 4 3 1 0 / . - M

[سورة غافر الآية: 60] L ; : 9 8

"(Ey insanlar!) Rabbiniz buyurdu ki: Yalnızca bana duâ edin (bana ibâdet edin) ki duânıza icâbet edeyim. Hiç şüphe yok ki bana ibâdet etmeyi bırakıp büyüklük taslayanlar, aşağılanarak (zelîl bir halde) cehenneme gireceklerdir."[1]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

M وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ L [سورة البقرة الآية: 186]

"(Ey Muhammed!) Kullarım beni sana sorarlarsa, onlara: (Benim onlara) yakın olduğumu, duâ edenin duâsına icâbet ettiğimi söyle. O halde kullarım da (emrettiklerimi yerine getirmek ve yasakladıklarımdan da sakınmak sûretiyle) bana itaat etsinler ve bana îmân etsinler. Umulur ki (dünya ve âhiret saadeti için) doğru yolu bulurlar."[2]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((الدُّعَاءُ، هُوَ الْعِبَادَةُ)) ثُمَّ قَرَأَ: M - . / 0 1 3

[سورة غافر الآية: 60] L ; : 9 8 7 6 5 4

[رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه وأحمد وصححه الألباني]

---

[1] Ğâfir (Mü'min) Sûresi: 60

[2] Bakara Sûresi: 186

"Duâ, ibâdetin tâ kendisidir." Sonra şu âyeti okudu: '(Ey insanlar!) Rabbiniz buyurdu ki: Yalnızca bana duâ edin (bana ibâdet edin) ki duânıza icâbet edeyim. Hiç şüphe yok ki bana ibâdet etmeyi bırakıp büyüklük taslayanlar, aşağılanarak (zelîl bir halde) cehenneme gireceklerdir."[1]

((أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الدُّعَاءُ)) [رواه الترمذي وصححه الألباني]

"İbâdetin en fazîletlisi, duâdır."[2]

((لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنْ الدُّعَاءِ)) [رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Allah Teâlâ'nın katında duâdan daha fazîletli bir şey yoktur."[3]

((إِنَّ رَبَّكُمْ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَيِيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي مِنْ عَبْدِهِ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Rabbiniz Tebâreke ve Teâlâ çok hayâlı ve kerîm (O'ndan bir şey istemeden kendisi karşılıksız veren)dir. Mü'min kulu ellerini kendisine kaldırıp duâ ettiğinde, onun ellerini boş çevirmekten (duâsını kabul etmemekten) hayâ eder."[4]

((لاَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلاَّ الدُّعَاءُ، وَلاَ يَزِيدُ فِي الْعُمْرِ إِلاَّ الْبِرُّ))

[رواه الترمذي وحسنه الألباني]

"Kazayı duâdan başka bir şey geri çevirmez. Ömrü de iyilikten başka bir şey fazlalaştırmaz."[5]

((مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَدْعُو اللهَ بِدَعْوَةٍ لَيْسَ فِيهَا إِثْمٌ وَلاَ قَطِيعَةُ رَحِمٍ إِلاَّ أَعْطَاهُ اللَّهُ بِهَا إِحْدَى ثَلاَثٍ: إِمَّا أَنْ تُعَجَّلَ لَهُ دَعْوَتُهُ، وَإِمَّا أَنْ يَدَّخِرَهَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ، وَإِمَّا أَنْ يَصْرِفَ عَنْهُ مِنْ السُّوءِ مِثْلَهَا، قَالُوا: إِذًا نُكْثِرُ قَالَ: اللَّهُ أَكْثَرُ))

[رواه الترمذي وأحمد وصححه الألباني]

"Hiçbir müslüman yoktur ki, içerisinde bir günah veya sıla-i rahimi kesme (yakın akrabaya iyilikte bulunmayı terketme) olmayan bir duâyla Allah'a duâ etsin de Allah da ona üç şeyden birisini vermiş olmasın:

1. Ya duâsına icâbet ederek istediğini verir.

---

[1] Tirmizî, Ebû Dâvûd, İbn-i Mâce ve Ahmed rivâyet etmişler, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.
[2] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.
[3] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.
[4] Ebû Dâvûd rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.
[5] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, hasen' demiştir.

2. Ya âhiret için onu saklar (ecrini âhirette vermek için saklar).

3. Ya da dünyada onun benzeri bir belâyı ondan uzaklaştırır."

(Sahâbe): O halde (büyük faydalarından dolayı) çokça duâ edelim mi? dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki: Allah, duâlarınıza daha çok icâbet eder (duâlarınıza karşılık size vermiş olduğu lütuf ve ikramı daha fazladır)." [1]

((إِنَّهُ مَنْ لَمْ يَسْأَلْ اللَّهَ تَعَالَى يَغْضَبْ عَلَيْهِ))[رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Şüphesiz ki Allah Teâlâ, kendisinden istemeyene (kendisine yalvarmayana), gazaba gelir (hiddetlenir)." [2]

((إِنَّ أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنْ الدُّعَاءِ، وَ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بِالسَّلاَمِ)) [رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Şüphesiz ki insanların en âcizi, duâ etmekten âciz olanıdır. İnsanların en cimrisi de, selâm vermekten cimrilik yapandır." [3]

DUÂNIN ŞARTLARI, ÂDÂBI VE KABUL OLUNMASININ SEBEPLERİ:

1. İhlas.

2. Duâya, Allah Teâlâ'ya hamd-ü senâda bulunarak başlamak, ardından da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salât ve selâmda bulunmak ve duâyı bu şekilde bitirmek.

3. Duânın kabul olunacağına hiç şüphe etmeden inanmak.

4. Duâda ısrar etmek ve kabul olunması için acele etmemek.

5. Kalpten duâ etmek (zihni başka şeylerle meşgul etmemek).

6. Hem bolluk, hem de darlık anlarında duâ etmek.

7. Yalnızca Allah Teâlâ'dan istemek (yalnızca O'na yalvarmak).

8. Âilesine, malına, çocuklarına ve kendisine bedduâ etmemek.

9. Yüksek ses ile kısık ses arasında bir sesle duâ etmek.

10. Duâda günahları itiraf etmek ve bu günahlar için Allah Teâlâ'dan istiğfarda bulunmak. Yine, Allah Teâlâ'nın kendisinin üzerindeki nimetlerini itiraf etmek ve bu nimetlere karşılık O'na şükretmek.

---

[1] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.
[2] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.
[3] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.

11. Duânın kabul edildiği vakitleri aramak, duânın kabul olunduğu halleri, durumları ve yerleri bulmak için fırsatı değerlendirmekte acele etmek.

12. Duâda kâfiyeli sözler kullanmaya çalışmamak.

13. Duâda huşu içerisinde olmak, Allah Teâlâ'ya zelîl bir halde yalvarmak, O'nun rahmetini istemek ve O'nun azabından korkmak.

14. Sâlih amelleri çokça yapmak. Çünkü sâlih ameller, duânın kabul olunmasının en büyük sebebidir.

15. Hak sâhiplerine tevbe ile birlikte haklarını iâde etmek.

16. Duâyı üç defa tekrarlamak.

17. Duâda kıbleye yönelmek.

18. Duâda elleri kaldırmak.

19. Mümkünse duâdan önce abdest almak.

20. Duâda haddi aşmamak.

21. Duâ edenin, başkası için duâ ettiğinde önce kendisi için duâ etmesi.

22. Duâ edenin, Allah Teâlâ'nın güzel isimlerini ve yüce sıfatlarını veya yaptığı sâlih bir ameli vesile kılarak duâ etmesi veyahut da hayatta olan sâlih birisinin kendisi için duâ etmesi.

23. Farz ibâdetlerden sonra çokça nafile ibâdetlerle Allah Teâlâ'ya tevessülde bulunmak. Bu, duânın kabul olunmasının en büyük sebeplerindendir.

24. Duâ edenin yediği, içtiği ve giydiği şeylerin helâl olması.

25. Duâda, bir günah veya yakın akrabaya iyilikte bulunmayı kesmekle ilgili bir şeyin olmaması.

26. Duâ edenin, mü'min kardeşlerine, özellikle de anne ve babasına, İslâm âlimlerine,Allah'ın sâlih kullarına ve kendini ibâdete verenlere duâ etmesi ve onlar hakkında iyi şeyler düşünmesi. Yine, düzelmeleri halinde, müslümanların da düzelmeleri beklenen yöneticilere ve dünyada zayıf bırakılan mazlum müslümanlara duâ etmesi.

27. Duâda, büyük olsun, küçük olsun, her iyilik için Allah Teâlâ'ya duâ etmesi.

28. Duâsında iyiliği emredip kötülükten sakındırması.

29. Her türlü günahlardan uzak durması.

DUÂNIN KABUL OLUNDUĞU VAKİTLER, HALLER, YERLER VE DURUMLAR:

1. Kadir gecesi.
2. Gecenin son bölümü ve seher vakti.
3. Beş vakit farz namazlardan hemen sonra.
4. Ezan ile kâmet arası.
5. Her gecenin bir anı.
6. Farz namazlar için ezan okunurken.
7. Yağmur yağarken.
8. Allah yolunda savaşta düşmanla karşı karşıya gelirken.
9. Cuma gününün bir vakti. Bu vakit, tercih edilen görüşe göre, ikindiden sonra ve güneş batmadan önceki vakittir.
10. Samimî bir niyetle zemzem suyu içilirken.
11. Namazda secdede iken.
12. Anlamını düşünerek Fâtiha sûresini okurken.
13. Rükûdan doğrulduktan sonra: “Rabbenâ ve lekel-hamdu, hamden kesîran tayyiben mubâraken fîh” derken.
14. Namazda Fâtiha sûresinin sonunda âmîn derken.
15. Horoz öterken.
16. Öğle namazından önce güneş zevâli aştıktan sonra duâ etmek.
17. Allah yolunda savaşan kimsenin duâsı.
18. Hac yapan kimsenin duâsı.
19. Umre yapan kimsenin duâsı.
20. Hastayı ziyâret sırasında onun yanında yapılan duâ.
21. Gece uykudan uyanınca ve Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet olunan duâ okunduğu zaman.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ تَعَارَّ مِنْ اللَّيْلِ فَقَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اَلْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ

اللَّهُ،وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، أَوْ دَعَا اسْتُجِيبَ لَهُ، فَإِنْ تَوَضَّأَ وَصَلَّى قُبِلَتْ صَلاَتُهُ)) [رواه البخاري]

"Kim, geceleyin uykudan uyanır da: 'Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerîke leh. Lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu ve huve alâ kulli şey'in kadîr. Elhamdulillah, Subhânallah,Velâ ilâhe illallah,Vallahu Ekber, Velâ havle ve lâ kuvvete illâ billah, ardından da Allahummağfirlî, derse veya duâ ederse, duâsı kabul olunur. Eğer abdest alıp namaz kılarsa, namazı kabul olunur."[1]

22. Abdestli olarak yatar ve sonra gece uyandığında duâ ederse.

23. Duâ ederken: “Lâ ilâhe illâ ente. Subhâneke innî kuntu minez-zâlimîn” derken.

24. İnsanların ölünün arkasında yaptıkları duâ.

25. Namazda son oturuşta, Allah Teâlâ'ya senâda bulunduktan ve Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salât ve selâmda bulunduktan sonra yapılan duâ.

26. Onunla duâ edildiğinde duâyı kabul eden ve O'ndan istendiğinde istediğini veren Allah Teâlâ'nın "el-Azîm" adını anarak duâ edildiğinde.

27. Müslümanın müslüman kardeşine gıyâbında yaptığı duâ.

28. Hacda Arafat'ta iken, Arefe günü yapılan duâ.

29. Ramazan ayında yapılan duâ.

30. İlim meclislerinde müslümanlar biraraya geldiklerinde yapılan duâ.

31. Bir belâ ve musîbet anında şu duâ yapıldığında:

((إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ. اَللَّهُمَّ أَجِرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا))

“İnnâ lillah ve innâ ileyhi râciûn. Allahumme ecirnî fî musîbetî vekhluf lî khayran minhâ.”

"Bizler, Allah'ın kullarıyız ve bizler (öldükten sonra) O'na dönücüleriz.Allahım! Başıma gelen bu belâdan dolayı bana ecrimi ver ve bana ondan daha hayırlısını nasip et."

[1] Buhârî rivâyet etmiştir.

32. Kalbin Allah Teâlâ'ya yönelmesiyle ihlaslı bir şekilde yapılan duâ.

33. Mazlûmun, kendisine zulmeden kimseye yaptığı bedduâ.

34. Babanın evladına yaptığı duâ.

35. Babanın evlâdına yaptığı bedduâ.

36. Yolcunun duâsı.

37. Oruçlunun duâsı.

38. Oruçlunun iftar anındaki duâsı.

39. Darda kalanın duâsı.

40. Adâletli devlet başkanının duâsı.

41. Anne ve babasına itaatkâr olan evlâdın duâsı.

42. Abdest aldıktan sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet olunan duâ okunduğu zaman.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ الْمُتَطَهِّرِينَ فُتِحَتْ لَهُ ثَمَانِيَةُ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ))

[رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Her kim, güzel bir şekilde abdest aldıktan sonra: 'Eşhedu en lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerîke leh. Ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve rasûluh. Allahumec'alnî menet-tevvâbîne vec'alnî minel-mutatahhirîn' derse, ona cennetin sekiz kapısı açılır ve dilediğinden içeri girer."[1]

43. Hacda küçük cemreye taşları attıktan sonra yapılan duâ.

44. Hacda orta cemreye taşları attıktan sonra yapılan duâ.

45. Kâbe'nin içinde yapılan duâ. Hıcr-i İsmâil'in içerisinde namaz kılan kimse, Kâbe'nin içinde kılmış sayılır. Çünkü Hıcr-i İsmâil'in Kâbe'dendir.

46. Tavaf sırasında yapılan duâ.

47. Safa tepesinde yapılan duâ.

[1] Tirmizî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahih' demiştir.

48. Merve tepesinde yapılan duâ.

49. Safa ile Merve arasında yapılan duâ.

50. Ramazan ayının son on günündeki tekli gecelerde yapılan duâ.

51. Zilhicce ayının ilk on gününde yapılan duâ.

52. Meş'ar-i Haram'da (Müzdelife'de) yapılan duâ.

DUÂ SIRASINDA YAPILAN HATALAR:

1. Duânın şirk veya bid'at olan tevessülleri içermesi.

2. Duâda ölümü temennî etmek ve Allah Teâlâ'dan bunu istemek.

3. Duâda Allah Teâlâ'nın kendisine bir an önce belâ göndermesini istemek.

4. Duâda vuku bulması mümkün olmayan veya aklen, genel olarak veya dînen imkânsız olan şeyleri istemek.

5. Duâda tamamlanmış, elde edilmiş ve bitmiş bir şeyi istemek.

6. Duâda dînin olamayacağını belirttiği bir şeyi istemek.

7. Duâda âilesine, malına ve kendisine bedduâ etmek.

8. Duâda günah olan bir şeyi istemek. Örneğin bir kimsenin günahlarla imtihan olunmasını istemek.

9. Duâda yakın akrabayla alakayı kesmeyi istemek.

10. Günahların çoğalması için duâ etmek.

11. Allah Teâlâ'nın yalnızca kendisine rahmet etmesini istemek. Örneğin bir kimsenin: "Allahım! Yalnızca bana şifâ ver veya yalnızca bana rızık ver" demesi.

12. İmam cemaate namaz kıldıyor ve cemaat de onun duâsına "âmîn" diyorsa, imamın duâyı sadece kendisine has kılması.

13. Duâda edepsizlik etmek. Örneğin bir kimsenin: "Ey köpeklerin Rabbi!" veya "Ey maymunların ve domuzların Rabbi!" demesi.

14. Allah Teâlâ'yı sınamak ve imtihan etmek için duâ etmek.Örneğin bir kimsenin: "Allah duâmı kabul edecek mi? Etmeyecek mi? Sonucunu görmek için deneyeceğim" demesi. Kimisinin de şöyle demesi: "Allah'a yalvaracağım. Fayda verirse ne âlâ, vermezse zarar etmiş olmam."

15. Duâ edenin duâsında niyetinin bozuk olması.

16. Kulun, duâ etmede dâima başkasına güvenmesi ve kendi kendine duâ etmeye gayret etmemesi.

17. Duâ sırasında, özellikle de duânın anlamı değişecek şekilde çok hata etmek.Duâ eden kimse câhil ve dilbilgisi kurallarını okumamışsa, bu kimse mazurdur.

18. Duâ sırasında Allah Teâlâ'nın güzel isimlerini veya yüce sıfatlarını seçerken gereken önemi vermemek.

19. Duânın kabul olunmasından ümidi kesmek veya kabul olunacağına kesin olarak inanmamak.

20. Duâda gereksiz ayrıntılara girmek. Örneğin bir kimsenin: "Allahım! Babamı, anamı, dedemi, ninemi, dayımı ve teyzemi bağışla" diye duâ etmesi.

21. Allah Teâlâ'ya, Kur'an ve sünnette olmayan isim ve sıfatları vesîle kılarak duâ etmek.

22. Duâda sesi gereğinden fazla yükseltmek.

23. Bazı kimselerin duâ sırasında:"Allahım!Senden,kazanın kötüsünü benden savmanı istemiyorum. Fakat kazada bana lütufta bulunmanı dilerim" demesi.

24. Duâyı şarta bağlamak. Örneğin bir kimsenin: "Allahım! Beni, dilersen bağışla" demesi. Oysa duâda kesin kararlı olmak gerekir.

25. Yapmacık olarak ağlamak ve bunu sesi yükselterek göstermeye çalışmak.

26. İmamın cuma günü hutbede, Allah Teâlâ'dan yağmur yağdırması için duâ ederken ellerini kaldırmaması.

27. Kunut'ta gereksiz olarak duâyı uzatmak veya gâyesine uygun olmayan bir şekilde duâ etmek.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.